

КРИМСЬКА СВІТГРАДІДІ

Видається у Сімферополі

№ 11 (62) Субота, 12 березня 1994 р.

Ціна договорна

ПРЯМА ДОРОГА ДОДОМУ ЧИ МАНІВЦІ?

Складки писано і говорено за недавні часи компартійного реалізму про зліх, невідомих, неслухнаних татарам, які нікогдані хотіли збагнути, що існували добри, а вони ж тільки робили собі і іншим шкоду. Іх умовляли, переконували почекати ще десять, двадцять років, ажки високі інстанції (наприклад, комісія на чомпі з баженого пам'яті Андрієм Громіком) зорганізують їх планове повернення на батьківщину в одній з наступних п'яти років. Вони ж все грубо порушували закони і інструкції, різними правдами і не-правдами притягували просочувалися в Крим, купували ту близькою хати, починали; ні з ким ще погодивши, облаштовувати-ся там тісцях, де іх ніхто не чекав. А не чекали і ніде. Більш того, вони були на цій землі не те, що небажані, а просто клерсона мон грата». Тіні купчих угоди визнавалися недійсними, прийдани будинки передавалися на баланс колгоспів, радгоспів, співрад: іхне маєтко заарештували і ховали на складах (дехоже і досі шукують); іх самих з немічними і дітками вантажили на автомобілі і вивозили за межі Криму.

Через них у Криму мало не цілорічно встановлювалися карантини — то ящур, то сибирка, то ще якесь холера, про які ніхто і уявлення не мав. А скільки було турбот у ДАІ, щоб тих обмежено дотримати, успішно виконати сувору вказівку не пропустити на «зара-жену територію» по шляхах автомобілі з татарами. А як ті виловили, коли з лица більшості з них європейці, а за документами не завжди здогадаєшся. Хто ж ті подорожні насправді, адже у більшості сідників народів імена і прізвища подібні. Тож нерідко потерпали не тільки казанські, сибирські та інші татари, а й інші національності. Бо ж діяло запізне правило незабутнього Шедріна: «Га-ци і не пущай!»

Та дожили, нарешті, і до цивілізованих «міжнародніх взаємин». Оскільки не всі кримські татари розкинулися в Середній Азії на автомобілі, на котеджі, які вдалося зачасно пристоюно продати, щоб таки з колишньою повернутися на омріяну рідину землю, то нова влада потурбувалася про інші верстви, менше заможніх, які і почала планово обліковувати і запрошувасти до Криму. Відродилося майже забуте вже поняття «орг-набір».

Останнім часом, особливо політичні діячі різного напряму, із завідною односторонністю заговорили про ширу стурбованість долею кримськотатарського народу. Поступайте-ко кандидати у депутати: майже у кожного в програмі піклування про злочинно і невинно покарання народу. Сумнівно лиш, чи відуть вони уявлення про умови, в яких живуть репатріанти? Адже кажуть, що добрими намірами шлях до пекла встелений.

Оточено до остаточного відновлення політических, соціальних і моральних прав багатостражданого народу! дали так само далеко, як і до Місія. Незважаючи на вітру тутбурту президента Криму. Тяжко посуватися адаптацією цього народу в новокримський союз. Можновладці обмежуються лише декларативними заявами, коли ж справа доходить до надання конкретних людям конкретної допомоги чи навіть повернення пограбованого, то реальні факти виявляються мізерними.

Лібіона сама ідея створити в Роздольненському районі колгосп «Адеть» («Повернення»), діє з єдноти компактно жити і працювати кримські татари, заспуговуте на побагатію та підтримку. Тільки ж втілення цього в життя привнесе людям, що повертаються на батьківщину, самі страждання.

Доки приймалися ухвали про виділення новому колгоспу земель, розміщення його центральної садиби в закинутому неперспективному селі Чеховому, до району почали прибувати з організації манбутні колгоспники. Ще в лютому 1992 року словні рожевих надій прихідвали перші 26 сімей. Та общину ім в Узбекистані готово жити тут не вивіннося. Оскільки ж «планово і організовано», то вихід начальство знаніо. Саме звільнився гуртожиток будівельників

Лівічно-Кримського каналу. Цю п'ятірку-переворову споруду і віддали в оренду «Адеть». Хочін близько це від колгоспу, десь менше десяти кілометрів, зовсім в іншому селі, та новому господарству виділили автобус і павільон — возіть.

Поступово гуртожиток заповнився настільки, що довелося передлити перегоночками «казарми», тобто нежилі приміщення останніх двох поверхів. Нині тут мешкають 103 сім'ї — 420 душ, з поміжніми тисячоти пенсіонерів і 180 дітей шкільного і дошкільного віку.

Становлення нового господарства поступається тяжко повільно, надія на форсоване будівництво житла не залишилося жодник.

Якщо раніше членам колгоспу обіцяли, що річно в середньому буде заселатися по 40 будинків, то минулого року збудували лише сім, та їх зінчори віддали поза чергою спеціалістам. Зарах будівництво зупинилося цілком — немає фінансування, будмаштабів.

Дварики мешканці гуртожитку живуть тут у жахливих умовах. Люди терпеливи, надібовані, уже звикли до всього, вони навіть не дуже скаржаться, бо розуміють скруті колгоспу, а також масове проживання земляків на «самобудах» у земляках. Свіжу ж людину іх побуту не може не вразити. На двох горішніх поверхах взагалі немає води і туалетів. Нинішньою зимою будівля взагалі не оплачується, оскільки колгосп не має коштів, щоб викупити вугілля. Про газ немає і мови. Стіни настільки промрзли, що в приміщеннях ходідніші, ніж надвірні. Люди певною мірою рятуються електрикою, готують сяк-тайки харч тут же в кімнатах на електроплитках. Ше спаси «Крименерго» — це для них дар Аллаха. Якщо ж вимкнуть їх і світло, то вже хоч пропадає. Скупченість у кімнатах немовирна. Не дотримуються наїменеметарницьких санітарно-гігієніческих норм.

Злідкарюють мажже всі, оскільки заробки в колгоспі ніччені. Гроші не вистачає навіть, щоб викупити нормований кілограм цукру. А сім і ж в основному багатодітні! При середині зарплати 60 тисяч карбованців треба заплатити за проживання в гуртожитку 20 тисяч. Для десяти ж сімей, що влаштувалися на роботу за місцем проживання в Березіві, квартплата з січня зросла до 100 тисяч.

Попереду юдиних перспектив: У жовтні 1995 року закінчуються терміни оренди цього нещасного будинку. Що буде з людьми, якщо до того часу ім не збудуть житла? Та і чи можливо що доведуть в таких умовах? На ці питання ніхто не знає відповіді. У колгоспі навіть не оприлюднюють списки черговості на отримання житла. Ясно лише одне — 100 нових будинків то хіба в касі.

Деякі «доброзичливі» зі сторони питаютися: нащо вони сюди взагалі ішли, якщо немає умов? Для себе — знайшли однозначну відповідь у середовищі тих бідників. Старі приходили, щоб впокоти намучені на чужині кістки в рідині землі. Молоді — щоб знову віднайти втрачену батьківщину, народити і виховати дітей, гідних продовжувати таємівки предків. Але як це пояснити всім, котрим і чуття рідного краю нерідко забракло, воно атрофувалося у величезній зловісній імперії?

Не зрозуміти ім страждання ні в чому не винного народу, який спочатку прирекли на геноцид, а нині рідна земля зустрічає так негостинно. Втім, не земля, а чиновники, яким ніколи не зрозуміти чужого горя. Ніколи не постане (не «состояться») «кримський народ», якщо жодна особа зі ста національностями, що населяють півострів, не почне сприяти таєміві. Оскільки ж «планово і організовано», то вихід начальство знаніо. Саме звільнився гуртожиток будівельників

Тетяна УСПЕНСЬКА, с. Роздольне.

Доки приймалися ухвали про виділення новому колгоспу земель, розміщення його центральної садиби в закинутому неперспективному селі Чеховому, до району почали прибувати з організації манбутні колгоспники. Ще в лютому 1992 року словні рожевих надій прихідвали перші 26 сімей. Та общину ім в Узбекистані готово жити тут не вивіннося. Оскільки ж «планово і організовано», то вихід начальство знаніо. Саме звільнився гуртожиток будівельників

Тетяна УСПЕНСЬКА.

Чи розхвилювалася людень. По-

перше, добре відомо, що завдячуючи комуністичній партії, коли на трибуну вийшов черговий оратор — голова колгоспу..., розлізакався. А по-друге, хотілось б нарешті знати, коли це колгоспи годували країну? Чи не 33-го, коли Україні померла від голови більше людей, ніж загинуло під час Другої світової війни?

Чи, може, 1947 року? А хто починав кошти, які довелося копішому Союзові вивезти за кордон як плату за хліб, що закуповувався, по-

чинавши з 1963 року?

Система колгоспного господарства запрограмована з самого початку своєї існування на те, що тут за-важділось повинно робитися не так, як належить. То поспішено ставлення колгосп-

ника до праці. Навіщо йому «викладатися», коли він однією наприкінці року він одержить мізерну частку з того, що міг быти?

Звідси колопадальні втрати врожаю, які дивують світ. Звідси і някісна продукція, що виробляється у колгоспах.

Так званому колективному господарству дуже легко сеобед кількох трудяг знайти собі теплі місце людям хітром, які вміють, не докладаючи руку до діла, одержувати непогану зарплату. До неї спрінти додасте те, що викраде, от і цілком достатньо для колгоспника, який у нас чомусь не прагне бути багато. Тому-то так любить прополіческі винайди. Побути відомим досвідом ланки Першого, коли три механізатори без сторонньої допомоги обробляють 900 га землі. Не забуваймо, що цей метод господарювання був задуманий 1963 року...

Ось де коріниться вкраїна

байдуже ставлення колгосп-

ника до праці. Навіщо йому «викладатися», коли він однією

наприкінці року він одержить мізерну частку з того, що міг быти?

Звідси колопадальні втрати врожаю, які дивують світ. Звідси і някісна продукція, що виробляється у кологоспах.

Так званому колективному господарству дуже легко сеобед кількох трудяг знайти собі теплі місце людям хітром, які вміють, не докладаючи руку до діла, одержувати непогану зарплату. До неї спрінти додасте те, що викраде, от і цілком достатньо для колгоспника, який у нас чомусь не прагне бути багато. Тому-то так любить прополіческі винайди. Побути відомим досвідом ланки Першого, коли три механізатори без сторонньої допомоги обробляють 900 га землі. Не забуваймо, що цей метод господарювання був задуманий 1963 року...

Микола МУЗИЧКА, Соколівка, Кримського району Вінницької обл.

Пригадуєте, шановні чи-

тани, епізод так званого зі згадкою

відмінної комуністичної

партії, коли на трибуну вийшов

черговий оратор — голова

колгоспу..., розлізакався. А по-

друге, хотілось б нарешті з-

нати, коли це колгоспи годували

країну? Чи не 33-го, коли Україні

померла від голови більше

людей, ніж загинуло під час

Другої світової війни?

Чи, може, 1947 року? А хто по-

чинав кошти, які довелося

копішому Союзові вивезти за кор-

дон, по-

чинавши з 1963 року?

Система колгоспного гос-

подарства запрограмована з сам-

ого початку своєї існуван-

ня на те, що тут за-важділось

повинно робитися не так, як на-

лежить. То поспішено ставлення

колгоспника до праці. Навіщо

«викладатися», коли він од-

нією наприкінці року він од-

ержить мізерну частку з то-

го, що міг быти?

Звідси колопадальні втрати

На літературному небосхилі

ЗНАЙОМТЕСЬ: ОКСАНА МИРОНЮК

Позва нового імені в літературі — завжди пріємність. Особливо пріємно інші, в нелегкі часи становлення і вживання нашої молодої незалежності держави, в часи нелегких випробувань для нашої культури, а, отже, і літератури. Пріємно і радісно: творча молодь поповнила письменницькі лави. І хто зна, може, серед тих, хто писатиме гарні книги, буде і вона, наша сьогоднішня дебютантка Оксана Миронюк. Адже всі підстави для цього є — дівчина вільно і вільно володіє рідною мовою, намагається серцем осягнути наболіле і життєське. Вона недандумка до людських долі, до творчих рук людських, до того, що звено нашею духовністю.

Оксана Миронюк народилася на Хмельниччині, в селі Михайлівці Теофіпольського району. Після закінчення десятирічної поступила на філологічний факультет Сімферопольського держуніверситету, де і навчався інші на 4 курсі.

Літературою захоплюється з дитинства. Особливо до душі їй витончена лірика Антоніна Цвіта, Василія Симоненка, Віктора Лінника. Кохання в українських та зарубіжніх класіців. А оскільки пробує свої сили поки що переважно в малому жанрі прози — оповідання, новелі, то я заразі собі має творчість відомих сучасних письменників Володимира Дрозда, Лариси Письменнот, Евгена Гуцала... Мріє дівчина і про журналистику.

Перший хрест в житті, перші хрести в літературі... Як боязно робити іх без чиєї підтримки, без чиєї уваги, без чиєго заохочувального, підбадьорюючого слова... То ж не будемо занадто суворі і критичні до перших хрестів початкової авторки. Не будемо дорікати їй за можливі перші промахи, але...

І, можливо, не зовсім стилістично вправні фрази, але, можливо, не зовсім, якого хотілося б, гострі, динамічні смокет. За умови наполегливого прагнення до нет все згодом принде. Суть не в цьому. Суть в тому, що Оксана має «скру боку», наділена талантом від Бога. А це — найголовніше.

То ж будемо віріти і сподіватися, що перші неспевнені хрести молодого прозаїка з часом стануть упевненими, твердими.

Хан тобі пишеться, дівчина, хай засвіться твоїй літературній ім'ївці, вагомі, дорідним зерном художнього слова! Хан відсвіться леке, порожнє, вторинне!

Творчих гардів тобі, Оксано!

Данило КОНОНЕНКО,
член Спілки письменників України,
голова Кримської організації СПУ.

РУШНИКИ

Новела

Двері тиханко і жалібно за скрипли, немов дорікаючи, що їх турбує. Галина переступила поріг і кинула швиденьким поглядом по кімнаті. Під стіною громадною широко дерев'яне ліжко з подушками, над ним висіли гориці рами з фотокартками; що туляння одне до однії, ємніші обличні і рожі. Сирістю і непривітностю дихала у кутку ліжка. На притиску самоцільно пристислася надцеребеління гориць, Муркотло радіо, розтанчані залишки тіщі, на прошуканіх обечію і рожаці.

Галина вагалася лише якусь мінту, а потім голосько покликала:

— Бабусю Ярину!

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Була рададінська, коли й призначили на роботу, і відряджена енергійно візялася до справи. Бібліотека була створено замебраною, і більше тіжня пішло на впорядкування приміщення. Так хотолося зробити її затишною і привабливою, захоплюючи подати кому-небудь. Одного дні прийшла думка — а що, якби організувати музеї народознавства — збирати старовинні рушники, домоткані сорочки і плахи, хустки і віночки — все, чим славилися копісні українські майстри. Це багатство людського фантазії мильвало око, скрашуючи убоге життя розмасом барвінка, а тепер, не потрібне, лежало у скрині.

Галина згадала самотно бачую на іншому кутку — стару Ярину, по-вулічному просто Дашибу.

Приклади були стареня, відібрали, захоплюючи подати кому-небудь, захоплюючи, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвавих очах. Зовсім недавно Галина закінчилася десьтир'ю, здається, що вчора бігала таким собі довгометром дієвільськом, а сьогодні й переїхавала почуття власної, гідності. Ще б пак — тепер вона не просто колиняла школярка, а бібліотекар.

Доки з другої кімнати долинало чоргтання старечки ніг, дівчина нетрільче поглядала по стінах. Молодині запал так і горів у її жвав

ВІД АВТОРА

Чому я взявся за написання цієї книги? Я не філолог і, тим більше, не літератор. Я — військовий льотчик. Трідцять років зв'язаний серцем, душою і всіма клітинами свого тіла з такою державою в державі, як Армія.

Наприкінці ХХ століття твориться нова історія України — моєї землі, бо я завжди відчував себе украйнцем. В останні роки взагалі не уявляю своє життя без України. Я їх нікі не маю якісних амбіцій, мовляв, ще я, тільки я, як міністр оборони, будував український збройний щит для захисту нашої незалежності України. Навпаки — був тільки учасником великої складної державної будови.

І не відчуючи ущербності від того, що змушений був, вважаю, у розквіті своїх сил залишити майданчик у цій історичній будові. Але огорожені від бурхливих подій стояти не можу і не буду.

Сьогодні, коли інніші покоління українців одержали можливість через стільки десятиліття, завдяки брехні та ініціативі комуністичного режиму дізнатися правду про минулі сторинки важкої долі України, прагнення кращих її синів до святої волі і незалежності за часів гетьмана Мазепи, Хмельницького, Президента Грушевського, коли відновлюються, реставруються руїни украйнської землі і духу українського, впевнений — через багато років нові покоління так само шукатимуть чисті джерела правди про Україну 1991—1993 років. Вони оцінюватимуть і віддаватимуть належне першому Президентові незалежності України та його оточенню.

Я дав собі слово, що там не було, повідати правду. По-іншому писати немає сенсу. Досить брехні тоді, і тепер.

Отже, книжка «Щільні Шари Незалежності. Політ під крилом Президента» не про Морозова — міністра оборони. Це розповідь про людей, які пристосувались до часу або мали можливість відстоювати те, що зветься Матір'ю-Вітчизною.

Матір, як відомо, ніхто і николи не зраджує. Я маю на увазі людей відповідальних...

КРИМСЬКА СВІТЛІЦЯ

Субота, 12 березня 1994 р.

КРІЗЬ ПЛИН ВІКІВ

Багато віків пропливло над цими величними стінами і баштами, багато вітрові відшуміли над фортецею. А я поглядаю углиб історії, скільки народів прототипами цю священну землю! Таїв, греки, вірмени, алани, караїми... Вони вирощували ошатні і буйнорів, як саме море біля Судака, сади, у потічках обробляли довкола мергелевисті гірські клауптики землі під городи — і та земля щедро віддірювала їх урожаями. Ласкій був центр кочового біоспінного «Іл-62» з трикотьовим прапором і написом «РОССІЯ».

Президенти же розмовляли.

Очі всіх присутніх, ніби проекtori, були спромані тільки на них. Ведучі якусь бесіду, члени делегації і гости ні на міні на віпускані з поля збору постали Президент. Від іхнього жесту, погляду залякали прощання, і посадка на літак.

Тепер, безперечно, фігурами

номер один, хазяїном станови

щув усміхні відчуттям відчуття

Президентів. Він був ту

«гостю», «владыкою», пан. Цар! Не інакше.

Ми з Гречовим мовчили

стояли

майже

поруч зі своїми

керівниками

з досвідом

знані

що час

для прощання

з на

відмінно

значення

змінно

дії

змін

змін